

طرفدار والیبال هستم...

روایتی از اهتمام آیت‌ا... خامنه‌ای به امر ورزش، از شرکت در مسابقه والیبال تا انجام ورزش باستانی حضور در باشگاه و کوهپیمایی و پیاده‌روی‌های طولانی

بخش نهم

علاقه به ورزش

قدیم‌ها مثل امروز نبود؛ دوران کودکی و نوجوانی توی یک آپارتمان محدود، به صورت لمیدن روی مبل یا تشک و با نگاه کردن به تلویزیون یا بازی با تلفن همراه نمی‌گذشت! آن روزها بچه‌ها اهل بازی‌های فیزیکی بودند، از «هفت‌سنگ» بگیرد تا «گرگم به هوا»؛ گاهی که وضعیت خوب می‌شد و پای توپ به میان می‌آمد هم، کار می‌کشید به فوتبال و والیبال. بنابراین، ورزش، به طور طبیعی، بخشی از زندگی افراد می‌شد و بعد، آن‌هایی که به فعالیت‌های ورزشی علاقه داشتند، می‌رفتند سراغ باشگاه یا کوهنوردی و مانند آن. بله! قصه جوان‌های قدیم با جوان‌های امروز، از این جهت خیلی توفیر داشت. آیت‌ا... خامنه‌ای هم به عنوان یک جوان قدیمی، در چنین محیطی رشد کردند و تربیت شدند؛ محیطی که در آن، ورزش کردن برای سلامتی و تفریح، یک سنت حسنه و رایج بود. بنابراین، اگر این طرف و آن‌طرف، درباره علاقه‌ها و عادات ورزشی آقا حرفی می‌شنوید، نباید تعجب کنید؛ همین‌طور در ادامه این نوشتار، اگر از علاقه ایشان به ورزش والیبال، کوهپیمایی‌های چند روزه و ماجرای باشگاه رفتن شان در دوران جوانی سخن به میان می‌آوریم، نباید باعث حیرت شما شود؛ خواندن این گزارش، بی‌تردید، خالی از لطف نیست.

لیگ والیبال در کوچه‌های سرشور!

آیت‌ا... خامنه‌ای، مانند خیلی از جوانان قدیم، ورزش را با تفریحات و بازی‌های دوران کودکی و نوجوانی آغاز کردند، زمانی که در کوچه پس‌کوچه‌های محله خودشان در مشهد، یعنی محله قدیمی سرشور، مسابقات والیبال راه می‌انداختند: «در مورد بازی کردن پرسیدید؟ بله؛ بازی هم می‌کردیم. منتها در کوچه بازی می‌کردیم؛ چون در خانه جای بازی نداشتیم و بازی‌های آن وقت بچه‌ها فرق می‌کرد. یک مقدار هم بازی‌های ورزشی بود؛ مثل والیبال و فوتبال و این‌ها که بازی می‌کردیم. من آن موقع در کوچه، با بچه‌ها والیبال بازی می‌کردم؛ خیلی هم والیبال را دوست می‌داشتم. الان هم اگر گاهی بخواهیم ورزش دسته‌جمعی بکنیم - البته با بچه‌های خودم - به والیبال رو می‌آوریم که ورزش خیلی خوبی است. بازی‌های غیر ورزشی آن وقت، «گرگم به هوا» و بازی‌هایی بود که در آن‌ها خیلی معنا و مفهومی نبود؛ یعنی اگر فرض کنیم که بعضی از بازی‌ها ممکن است برای بچه‌ها آموزنده

باشد و انسان با تفکر آن‌ها را انتخاب کند، این بازی‌هایی که الان در ذهن من هست، واقعا این خصوصیت را نداشت؛ ولی بازی و سرگرمی بود.» (۱) ظاهراً علاقه به ورزش والیبال، از همان دوران در ذهن آقا شکل گرفته و تا امروز باقی مانده است. ایشان در سال ۱۳۹۶ و هنگام حضور در منزل خانواده یکی از شهدای شهر مشهد و ضمن گفت‌وگو با یکی از اعضای خانواده که اهل ورزش والیبال بود، گفته‌اند: «والیبال خیلی خوب است، والیبال از آن ورزش‌های خیلی خوب است. بنده طرفدار والیبالم.» (۲) البته با وجود این علاقه، آقا هیچ‌وقت فرصت و مجال بازی والیبال را در یک تیم کامل و در سطح رسمی پیدا نکردند. سال ۱۳۹۸، در دیدار تیم ملی والیبال جوانان گفته بودند: «مورد [موفقیت] جوان‌های والیبالیست ما و ورزشکارهای ما که خب واقعا بنده را خوشحال می‌کند. حالا گفتند فلانی در والیبال وارد است؛ نه، من ورودی ندارم، فقط بچگی‌ها ما در کوچه والیبال بازی می‌کردیم، یعنی همین اندازه؛ و در دوره جوانی، مجال و فرصت بازی کردن واقعا نبود برای ما والا دوست می‌داشتیم. ما وسط کوچه نخ می‌بستیم - آرزوی تور واقعی داشتیم که گیرمان نمی‌آمد - و والیبال بازی می‌کردیم. والیبال، بازی خیلی خوبی است؛ یعنی واقعا جزو بازی‌های بسیار خوب است؛ حالا من نمی‌خواهم اسم از بازی‌های دیگر بیاورم که اهانت به [رشته دیگری] نشود؛ اما به هر حال والیبال خیلی خوب است.» (۳) در بازی‌های والیبال دوره کودکی و نوجوانی آقا، حتی نشانی از لباس ورزشی هم نبود: «من در نوجوانی، والیبال بازی می‌کردم؛ البته، با همین قباي دراز! در دوازده، سیزده سالگی هم که قبا تنمان بود و عمامه سرمان، توی

راهیپیمایی در باقرآباد و تمرین در باشگاه جوانان

با این حال، در سابقه ورزشی دوران جوانی آیت‌ا... خامنه‌ای، تنها علاقه به والیبال خودنمایی نمی‌کند؛ آقا اهل کوهپیمایی و پیاده‌روی‌های طولانی مدت هم بوده و هستند؛ چه زمانی که مانند دیگر طلاب جوان، برای تفرج سری به باغ‌های باصفای «باقرآباد» مشهد می‌زدند (۵) و چه زمانی که با دوستانشان تصمیم می‌گرفتند به یک اردوی کوهپیمایی چند روزه بروند: «من آن زمان ورزش می‌کردم؛ الان هم ورزش می‌کنم. متأسفانه می‌بینم جوانان ما در ورزش سستی می‌کنند که این خیلی خطاست. آن زمان ما کوه می‌رفتیم و پیاده‌روی‌های طولانی می‌کردیم. من با دوستان خودم، چند بار از کوه‌های اطراف مشهد، همین‌طور کوه به کوه و روستا به روستا، چند شبانه روز حرکت کردیم و راه رفتیم. از این‌گونه ورزش‌ها داشتیم. البته این‌ها تفریحات سرگرم کننده‌ای بود که خارج از محیط شهر محسوب می‌شد.» (۶) این موضوعی است که برخی از آشنایان قدیمی آقا، مانند حجت‌الاسلام والمسلمین ناطق نوری هم، آن را به یاد می‌آورند: «در منزل ایشان [در مشهد]، گندهایی را داشتند یا بیرون می‌رفتند و تفریح می‌کردند؛ تفریح طلبگی. می‌رفتند و کیل‌آباد. خود آقا یک موقعی می‌فرمودند که گاهی دوسه شب، وکیل‌آباد می‌ماندیم. مثل یک اردوگاه، چادر می‌زدیم و آن جا می‌ماندیم.» (۷) آیت‌ا... خامنه‌ای در این دوره، به ورزش باستانی هم علاقه داشتند و آن را انجام می‌دادند. محمود خسروی‌وفا که اوایل انقلاب و برای مدتی در

دوره ریاست جمهوری آقا، مسئولیت حفاظت ایشان را برعهده داشته است، در این باره می‌گوید: «آقا خودشان هم به ورزش علاقه دارند و هم اهل ورزش هستند... به ورزش باستانی هم علاقه داشتند و کار می‌کردند. ایشان در مراسم مختلف ورزش باستانی که دعوت می‌شدند، حضور می‌یافتند.» (۸) در همین دوره جوانی بود که آیت‌ا... خامنه‌ای، باشگاه رفتن را هم تجربه کردند؛ تجربه‌ای خاص که خاطره‌اش را این‌گونه نقل می‌کنند: «زمان طلبگی ما، باشگاهی در نزدیک مدرسه نواب بود - به نام باشگاه جوانان - پدر ما هم مخالف بود که ما باشگاه برویم؛ اما دکتر به دلیلی گفته بود که فلانی باید ورزش کند. پدرم اجازه داد که من باشگاه بروم. بنده به باشگاه جوانان می‌رفتم. وقتی می‌خواستم وارد باشگاه بشوم، این طرف و آن طرف را نگاه می‌کردم، ببینم طلبه‌ها مرا نبینند! متأسفانه نزدیک مدرسه نواب هم بود، هر دفعه می‌خواستیم برویم، طلبه‌ای از این طرف، یا از آن طرف می‌آمد! بالاخره یکی می‌دید.» (۹)

عادت‌های که هیچ‌وقت ترک نمی‌شود

ورزش در زندگی آقا، یک عادت حسنه و ماندگار است؛ ایشان حتی در روزهای پرکار دوران ریاست جمهوری هم، دست از ورزش بر نمی‌داشتند. مرحوم حاج‌علی شمع‌داری در این باره می‌گوید: «آقا اهتمام جدی به ورزش کوهپیمایی داشتند و برای انجام آن هفته‌ای یک تا سه بار به ارتفاعات تهران می‌رفتند» (۱۰) آیت‌ا... خامنه‌ای، حتی در مسافرت‌های دیپلماتیک نیز، حاضر به ترک این عادت حسنه نبودند، مخصوصاً پیاده‌روی که جزو برنامه‌های روزانه ایشان بوده و هست. محمود خسروی‌وفا در این باره